

REFERAT Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget d. 16-01-2024

Mødedato Tirsdag d. 16. januar 2024 kl. 17:00

Mødested Mødelokale 13

Indholdsfortegnelse

BNK Anlægsbevilling, forundersøgelse vedr. flytning af Vedslet Genbrugsplads.....	3
BNK Godkendelse af udkast til revideret ejerstrategi for Motas I/S forud for eventuel selskabsgørel	5
BNK Life ACT EU-projekt økonomisk partner.....	7
BNK Revision af delegationsplanen.....	9
BNK Anlægsbevilling til EU-projekt om realisering af Vestbirk vandløbsprojekt.....	11
BNK Forslag til Horsens Kommunes Natura 2000-handleplaner 2022-2027.....	14
BNK Fælleskommunalt høringssvar om Danmarks Havstrategi.....	17
BNK Fælleskommunalt høringssvar om ændring af Danmarks Havplan.....	19
BNK Ansøgning om Naturpark Gudenåen.....	22
BNK Orientering om anvendelse af midler fra Naturpuljen.....	25
BNK Orientering om tømningssordningen for kolonihaverne.....	28
BNK Orientering om kommunikationsplan i forbindelse med ny affaldsordning.....	30
BNK Orientering fra formanden og administrationen.....	32
Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 16.1.2024.....	33

Punkt 1: BNK Anlægsbevilling, forundersøgelse vedr. flytning af Vedslet Genbrugsplads

07.00.00-P20-1-21

Resume

Byrådet godkendte den 28. oktober 2019 Horsens Kommunes Ressourceplan for 2019-2030 "Genbrug mere, Brænd mindre, Tænk cirkulært".

I forlængelse heraf søges der med denne sag om frigivelse af en del af anlægsbevillingen i ressourceplanen til forundersøgelser.

Blandt initiativerne i ressourceplanen er "Flytte Vedslet Genbrugsplads".

Formålet med initiativet er trefoldigt, for det første at aflaste Horsens Genbrugsplads, for det andet at skabe en genbrugsplads med øget fokus på cirkulær økonomi, for det tredje at flytte genbrugspladsen til en mere central placering i kommunen.

Siden ressourceplanens godkendelse har ny lovgivning på området og klimaplanen gjort, at behovet har ændret sig fra en flytning af en almindelig genbrugsplads til opførelse af et ressourcecenter.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet meddeler anlægsbevilling på 1,0 mio. kr., til indledende undersøgelser vedr. flytning af Vedslet Genbrugsplads.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 28. oktober 2019 Horsens Kommunes Ressourceplan for 2019-2030.

Blandt initiativerne i ressourceplanen fremgår "Flytte Vedslet Genbrugsplads".

Vedslet Genbrugsplads ligger i et hjørne af kommunen med få besøgende. Vedslet Genbrugsplads nuværende geografiske placering taler imod en udvidelse/ombygning af den eksisterende genbrugsplads.

Horsens Genbrugsplads er i dag en af Danmarks mest besøgte genbrugspladser. Presset på pladsen forventes at vokse yderligere med den vækst, kommunen er i.

Med den planlagte byvækst nord for Nørrestrand vil presset øges yderligere. På den baggrund vil det være relevant at etablere den nye genbrugsplads, der skal erstatte Vedslet Genbrugsplads, i området mellem Egebjerg og Hovedgård.

Den nye genbrugsplads skal placeres mere centralt for at tiltrække brugere fra den nordøstlige del af kommunen således, at Horsens Genbrugsplads sikres en nødvendig aflastning.

Den nye genbrugsplads skal indrettes med øget fokus på cirkulær økonomi samt indrettes med faciliteter, der muliggør, at mere affald går til direkte genbrug og, at der kan sorteres i flere affaldstyper.

Behovet for flytning af Vedslet Genbrugsplads har i ressourceplanens periode ændret sig, fra en flytning af en almindelig genbrugsplads til opførelse af et ressourcecenter med tilhørende omlastefunktioner. Behovsændringerne skyldes hovedsageligt ny lovgivning på genbrugsområdet samt målene i Horsens Kommunes klimaplan.

De væsentligste tilføjelser til et ressourcecenter i forhold til en traditionel genbrugsplads er bl.a. et genbrugsområde, forebyggelsestiltag og bæredygtigt byggeri.

I de indledende undersøgelser skal omkostningerne ved at flytte mellemdepotet, brovægten og omlastefaciliteter fra Horsens Genbrugsplads til ressourcecentret undersøges.

For at igangsætte projektet, søges der om midler til analyser, undersøgelser og forprojektering.

Administrationen foreslår, at der i 2024 foretages en forundersøgelse af mulige placeringer samt, hvilke elementer ressourcecentret skal indeholde.

Opførelsen af ressourcecentret forventes først igangsat efter selskabsgørelsen af affaldsområdet.

Tidsplan

Arbejdet med forundersøgelserne igangsættes i 2024.

Økonomi

Der er i Horsens Kommunes investeringsoversigt/ressourceplan afsat 32,5 mio. kr. til flytning af Vedslet Genbrugsplads. Igangsætningen har ikke betydning for gebyrsatserne.

Med denne sag søges 1,0 mio. kr. til de indledende undersøgelser til flytning af Vedslet Genbrugsplads.

Af de 1,0 mio. kr. forventes 0,8 mio. kr. at gå til eksterne rådgivere og 0,2 mio. kr. til intern projektering.

/ALYHA

Punkt 2: BNK Godkendelse af udkast til revideret ejerstrategi for Motas I/S forud for eventuel selskabsgørelse

07.13.00-A30-4-23

Resume

En række af Folketingets partier indgik i august 2022 aftale, om at selskabsgøre kommunernes levering af affaldsytelser, hvilket skaber grundlag for revision og fornyelse af ejerstrategien for Modtagestation Syddanmark I/S (Motas I/S).

Som indledning til en eventuel selskabsgørelse af Motas I/S har bestyrelsen og repræsentantskabet vedtaget en ny ejerstrategi.

Repræsentantskabet for Motas I/S vedtog på møde i juni 2023, at oplægget til fornyet ejerstrategi sendes til interessentkommunerne med indstilling om, at interessentkommunerne godkender ejerstrategien.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet godkender vedhæftede oplæg til en fornyet ejerstrategi tilpasset den kommende selskabsgørelse.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Sagsfremstilling

Modtagestation Syddanmark I/S (Motas I/S) er i dag et fælleskommunalt § 60 selskab bestående af følgende interessentkommuner: Fredericia, Faaborg-Midtfyn, Hedensted, Horsens, Kerteminde, Kolding, Langeland, Middelfart, Nordfyns, Nyborg, Svendborg, Ærø, Aabenraa.

I repræsentantskabet deltager et byrådsmedlem for Horsens Kommune. Byrådsmedlemmet for Horsens er også valgt ind i bestyrelsen for Motas.

Motas I/S har til formål at drive og vedligeholde en fælleskommunal modtage- og omlastestation for farligt affald.

De konkrete opgaver i den sammenhæng er bl.a. vejledning om sortering, pakning og emballering af farligt affald, afhentning og transport af farligt affald til behandling, administration af indsamlingsordning for olie- og benzinudskillere og indsamlingsordning for klinisk risikoaffald, afholdelse af lovpligtige kurser for medarbejdere på genbrugspladser og chauffører, der transporterer farligt affald samt sikkerhedsrådgivning ved håndtering og sortering af farligt affald.

Motas I/S øverste styrende organ er et repræsentantskab bestående af en repræsentant fra hver interessentkommune, som vælges af de respektive kommunalbestyrelser blandt disses medlemmer. Derudover er der nedsat en bestyrelse. Bestyrelsens formand er tillige formand for repræsentantskabet.

Proces

Bestyrelsen for Motas I/S har, som indledning til en eventuel selskabsgørelse af Motas I/S, vedtaget at revidere og tilpasse ejerstrategien for Motas I/S i forhold til denne ændring.

Bestyrelsen anmodede derfor ledelse og brugergruppe for Motas I/S om at udarbejde et oplæg, hvilket er udført i samarbejde med det øvrige embedsværk i interessentkommunerne.

Efterfølgende har bestyrelse og repræsentantskab drøftet og kommenteret oplægget, og kommentarerne fra de to møder er blevet indarbejdet i ejerstrategien. Afslutningsvis er bestyrelsen blevet informeret om den endelige reviderede ejerstrategi, der derefter ikke er fremkommet yderligere kommentarer til.

Repræsentantskabet for Motas I/S vedtog på ovennævnte møde, at efter indarbejdelse af kommentarerne fra de to møder, sendes ejerstrategien til interessentkommunerne med indstilling om, at interessentkommunerne godkender ejerstrategien.

Administrationens bemærkninger

Ejerstrategien har under sin udarbejdelse været indsendt til administrationen til kommentering, der ikke gav anledning til yderligere forslag eller kommentarer.

Det er værd at hæfte sig ved, at ejerstrategien vægter social ansvarlighed, sociale klausuler tungt under kontraktudformning, hvilket harmonerer med og understøtter budgetaftaleteksten i budgetaftale 2024-2025 om, at sociale klausuler overholdes.

Der lægges endvidere vægt på, at Motas I/S vil sikre en miljørigtig og sikker håndtering af farligt affald, og vil bidrage til arbejdet med minimering af affald.

Endeligt lægges der vægt på en høj grad af gennemsækelighed for og samarbejde, når det vurderes af interesse for ejerkommunerne.

På den baggrund er det administrationens anbefaling, at ejerstrategien tiltrædes.

Næste skridt

Kan der opnås enighed om ejerskabsstrategien i interessentkommunerne, vil denne blive anvendt af Motas I/S til det videre arbejde imod en eventuel selskabsgørelse.

Efter interessentkommunernes godkendelse af ejerstrategien og forud for beslutning om selskabsgørelse af Motas I/S, vil der blive udarbejdet vedtægter for det nye selskab.

Vedtægterne vil, som beslutningsgrundlag for en eventuel selskabsgørelse af Motas I/S, dernæst blive sendt til behandling og eventuel godkendelse i interessentkommunerne.

/ALYHA

Bilag

Oplæg til ejerskabsstrategi dec. 2023

Punkt 3: BNK Life ACT EU-projekt økonomisk partner

00.03.04-P20-1-23

Resume

EU-ansøgningen Life ACT forventes fremsendt til EU inden for nærmeste fremtid.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget er tidligere blevet orienteret på overordnet niveau om projektet og de umiddelbare vurderinger af involvering.

Med henblik på at blive økonomisk partner har Horsens Kommune indmeldt 5 konkrete opgaver, som kommunen alligevel forventes at løfte på klimaområdet.

Med et positivt tilsagn fra EU vil kommunen således få dækket nogle af udgifterne til elementer i klimaplanen.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender Horsens Kommunes deltagelse som økonomisk partner i 5 delopgaver i Life ACT-projektet, som angivet i sagsfremstillingen.
2. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at budgetneutral udgifts- og indtægtsbevilling på samlet set +/- 3,1 mio. kr. over en 8 årig periode indarbejdes i det tekniske budget 2025.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Life ACT søges for at skaffe midler til at accelerere implementeringen af kommunernes klimaplaner.

Alle 98 kommuner er inviteret til at være partnere i Life ACT. Et antal som økonomiske partnere i konsortiet og alle øvrige kommuner som associerede partnere. Enkelte tværkommunale samarbejder/sekretariater, forsyninger m.v. kan blive tilknyttet som partnere.

Økonomiske partnere forpligter sig til for de op til 60 % i tilskud at levere de af dem selv aftalte leverancer og nå de ligeledes af dem selv fastsatte milestones.

Der har været gennemført en proces for at udpege, hvilke opgaver Horsens Kommune med størst fordel kunne deltage i som økonomisk partner.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget blev på overordnet niveau orienteret om denne proces i oktober 2023.

I udvælgelsen af, hvilke opgaver Horsens Kommune med størst fordel kan deltage i, er der lagt vægt på eksisterende eller forventede opgaver, for derved at sikre størst muligt udbytte af projektet og de ekstra midler et positivt tilsagn vil medføre.

Tilgangen vil betyde, at Horsens Kommunes bidrag vil blive afholdt via midler, der allerede er afsat til klimaplanens indsatser og/eller almindelig drift.

Ud af de 27 delopgaver (såkaldte "tasks") i Life ACT, foreslår administrationen, at Horsens Kommune indtræder som økonomisk partner på fem.

Det drejer sig om generelle opgaver inden for temaerne "kommunen som koncern", "kommunalt klimaarbejde i kommunen som samfund" samt fagspecifikke opgaver inden for pyrolyse, biogas og vandhåndtering.

De fem delopgaver er:

1. Interessentinvolvering (koblingen til klimaplanen er delmålet B2: Udbrede klimabevidsthed hos borgere)
2. Climate governance og kapacitetsopbygning (koblingen til klimaplanen er temaet "Kommunen som koncern")
3. Biogas (koblingen til klimaplanen er E9: Øge produktionen af biogas)
4. Pyrolyse (koblingen til klimaplanen er L1: Klimaneutralt landbrug. Mulighederne for at understøtte lokal produktion af biochar med input fra faste organiske restprodukter undersøges)
5. Ændret planlægning for regnvand i byerne/innovation i håndtering af regnvand (koblingen til klimaplanen er KT5: Skybrudsplan)

Som det ses dækker opgaverne tiltag i kommunen både indenfor klimaforebyggelse med CO₂-nedbringelse og klimatilpasning.

Hvis ansøgningen imødekommes, vil det samlede budget for Life ACT-projektet bliver ca. 5,1 mio. kr. Budgettet fordeles på de 8 år projektet forventeligt løber over (2025-2033). Fordelingen mellem årene fastsættes senere.

Horsens Kommune ansøger Life ACT/EU om ca. 3,1 mio. kr. til gennemførelse af projektet. Horsens Kommune skal herudover egenfinansiere samlet set ca. 2 mio. kr. i form af allerede afsat budget/arbejdstimer i Teknik og Miljø. Den budgetneutrale konsekvens (udgifts-/indtægtsbevilling på 3,1 mio. kr. i den samlede projektperiode) indarbejdes ved den tekniske budgetlægning for 2025-2028.

Life ACT er gået videre fra første del af ansøgningsprocessen og det afgøres i marts 2024, om Life ACT imødekommes endeligt af EU.

Det bemærkes, at der er sket ændringer i organiseringen bag Life ACT-projektet. KL er medansøger, men deltager ikke i udarbejdelsen af ansøgningen eller i det efterfølgende projekt. Det er imidlertid administrationens vurdering, at projektet fortsat er relevant, da formålet stadig er at skaffe midler til at løse de kommunale klimaudfordringer.

/BE

Punkt 4: BNK Revision af delegationsplanen

00.01.00-A21-2-05

Resume

Delegationsplanen for Horsens Kommune skal revideres hvert andet år.

Med henblik på at tilpasse delegationsplanen efter frisættelsesprocessen i Teknik og Miljø og optimering af sagsgange, fremlægges en revideret Delegationsplan 2024 vedr. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets opgaveområde til godkendelse.

Delegationsplanen indeholder en samlet oversigt over de delegationer, som Byrådet har givet til fagudvalgene og administrationen.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget indstiller den reviderede Delegationsplan 2024 for udvalgets opgaveområde til Byrådets godkendelse.

Beslutning

Susan Gyldenkilde, Socialdemokratiet, foreslog at indstille den reviderede Delegationsplan for 2024 til Byrådets godkendelse med den ændring, at disponering af Naturpuljen fortsat besluttes af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget (pkt. 61 i delegationsplanen).

Et flertal bestående af Socialdemokratiet, Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre stemte for ændringsforslaget.

Niels Povlsgaard, Liberal Alliance, stemte imod ændringsforslaget.

Sagsfremstilling

Det er overordnet Kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for afgørelser, der træffes om kommunens anliggender og overfor kommunens borgere. I medfør af Styrelsesloven kan Kommunalbestyrelsen delegere ansvaret til fagudvalgene og administrationen.

Byrådet i Horsens har senest den 26. april 2022 vedtaget den gældende delegationsplan for Horsens Kommune. Planen indeholder en samlet oversigt over de delegationer, som Byrådet har givet til fagudvalgene og administrationen.

Med henblik på optimering af sagsgange mellem Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet samt tilpasse delegationsplanen efter processen med frisættelse i Teknik og Miljø, er der udarbejdet et forslag til Delegationsplan 2024 for Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Delegationsplan 2024 er tilpasset efter drøftelserne af frisættelsesinitiativer i Teknik og Miljø på udvalgsmødet den 7. november 2023:

- Beslutningskompetencen for "*Godkendelse af opfølgingsredegørelse over anvendelse af tilskud til nedsættelse af færgetakster*" ændres til direktionen.

Derudover foreslås følgende øvrige ændringer:

- Beslutningskompetencen til "*Vedtagelse af forslag til køreplaner og trafikplaner for bybusser og lokalruter, godkendelse af Midttrafiks budget og regnskab*" ændres til fagudvalget, da området fra

2024 overgår til et rammestyret område. Ordet serviceniveau tilføjes.

- Beslutningskompetencen til "*Efterfølgende vedtagelse af kommunale handleplaner*" under "Lov om miljømål m.v." ændres til fagudvalget istedet for Byrådet. Det skyldes, at handleplanerne ofte udelukkende er en fortsættelse af driften eller indebærer mindre justeringer. Der tilføjes samtidig en ny linje i delegationsplanen om, at "*handleplaner med større eller principielle ændringer*" skal vedtages af Byrådet.
- "*Disponering af Naturpuljen*" ændres til "Orientering" istedet for "Beslutning", idet Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget den 8. november 2022 vedtog et sæt af udvælgelseskriterier, som administrationen skal udvælge projekterne på baggrund af.

Endeligt er der foretaget mindre redaktionelle ændringer samt rettelser med henblik på ensretning på tværs af udvalgene.

Alle rettelser fremgår af bilag "Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget delegationsplan 2024".

Den reviderede delegationsplan skal behandles i fagudvalgene og herefter godkendes i Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

/JMC

Bilag

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget delegationsplan 2024

Punkt 5: BNK Anlægsbevilling til EU-projekt om realisering af Vestbirk vandløbsprojekt

06.02.10-K08-3-21

Resume

Horsens Kommune har fået bevilliget 36,774 mio. kr. fra EU's Hav- og Fiskerifond (EHFF), til at genskabe en større strækning af Gudenåen fra Bredvad Sø til Vestbirk Vandkraftværk.

Baggrunden for projektet er Statens vandhandleplan, hvor kommunen skal forbedre miljøtilstanden i Gudenåen, herunder betingelserne for fisk, vandløbs-smådyr og planter, ved at fjerne spærringen ved Bredvad Sø.

Byrådet er senest blevet præsenteret for projektet på byrådsmøde den 21. juni 2021. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget blev den 15. august 2023 orienteret om, at projektøkonomien vil blive opjusteret væsentligt.

Projektet vil blive sendt i udbud som begrænset licitation med forventet opstart af anlægsarbejdet i foråret 2024 og afslutning ved udgangen af 2025. Projektet er ikke omfattet af anlægsstoppet, da det gennemføres med ekstern finansiering.

Med denne sag søges en anlægsbevilling til projektet.

Projektet gennemføres i tæt samarbejde med Naturstyrelsen.

Sagen afgøres af Byrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Byrådet giver anlægsbevilling på 36,774 mio. kr. og et rådighedsbeløb på 0,149 mio. kr. i 2025.
2. Byrådet giver anlægsbevilling til en indtægt på -36,774 mio. kr. og et rådighedsbeløb på -0,149 mio. kr. i 2025.
3. Byrådet godkender, at rådighedsbeløbet finansieres via indtægt fra Fiskeristyrelsen.
4. Byrådet godkender, at tidligere budget til afledte driftsudgifter på 0,170 mio. kr. reduceres til 0,1 mio. kr. ved førstkommande budgetopfølgning i 2024 samt ved budgetlægningen til budget 2025.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tiltrådte indstillingen.

Sagsfremstilling

Kommunerne skal sikre gennemførelse af Statens vandområdeplaner, der har til formål at forbedre vandmiljøet i Danmark ved vores kyster, i søer, i vandløb og grundvand. Dette er i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv.

Horsens Kommune har fået bevilliget 36,774 mio. kr. fra EU's Hav- og Fiskerifond (EHFF), til at genskabe en større strækning af Gudenåen i området ved Vestbirk-søerne.

Projektet vil genoprette Gudenåen på strækningen fra umiddelbart før Vestbirk-søerne til nedenfor Vestbirk Vandkraftværk. Spærredæmningen i den nordlige ende af Bredvad Sø forhindrer fri passage for fisk, vandløbs smådyr i Gudenåen og vil blive fjernet. I Statens Vandområdeplan 2015-2021 er spærredæmningen udpeget, fordi der her mangler kontinuitet i vandløbet.

På bunden af Bredvad Sø findes det oprindelige åløb af Gudenåen. Når vandstanden falder, vil åen således kunne genetableres stort set, hvor den tidligere har ligget. Fald i vandstanden vil mindske risikoen for oversvømmelser på en længere strækning opstrøms Bredvad Sø. Ved Vestbirk Vandkraftværk omlægges Gudenåen ligeledes til det oprindelige forløb.

Når spærredæmningen er fjernet, vil dyrene i Gudenåen kunne vandre frit, hvilket forventeligt vil få en stor positiv effekt på bl.a. fiskebestanden. Projektet vil desuden forbedre vandkvaliteten i de tre søer.

I fremtiden vil Vestbirk Sø, Naldal Sø og Bredvad Sø ikke modtage det næringsrige vand fra Gudenåen, der indeholder en del fosfor og kvælstof. De tre søer forventes dermed at blive mere klarvandede, fordi algevæksten mindskes.

Kanosejladsen på Gudenåen på strækningen bliver sikret, ved at grave en ny kanal fra Gudenåen til indløbet ved Naldal Sø, hvor kanosejlerne også i dag føres hen til Vestbirk Vandkraftværk.

Vandløbsprojektet er nærmere beskrevet i bilag.

Projektet gennemføres i tæt samarbejde med Naturstyrelsen. Naturstyrelsen ejer Vestbirk Vandkraftværk, vestbirk søerne samt Banestien Horsens-Silkeborg og Den Genfundne Bro, der udgør størstedelen af projektområdet.

Inden realisering kan ske, skal der opnås myndighedstilladelser. Høringer relateret til disse løber til midt/sidst i februar 2024.

Der er igangværende dialog med alle lodsejerne om projektet og dets påvirkninger hos dem. Der indgås aftaler med berørte lodsejere om påvirkning eller erstatning. Projektet baseres i første omgang på frivillig deltagelse fra lodsejerne i projektområdet, dog er ekspropriation under vandløbsloven ligeledes en mulighed, såfremt der ikke kan opnås enighed omkring påvirkning og erstatning.

Tidsplan, økonomi og ansvar

Projektet er finansieret af eksterne midler og er derfor ikke omfattet af anlægsstop (jf. budgetaftale for 2024 og 2025).

Projektet forventes opstartet i foråret 2024 og afsluttet ved udgangen af 2025. Den valgte anlægsperiode vil tage mest muligt hensyn til kanosejlads og naturen.

Finansieringen af kommunens udgifter til såvel eksterne rådgiver- og anlægsudgifter samt interne timer sker fra EU's Hav- og Fiskerifond, der administreres af Fiskeristyrelsen.

Projektet skal i en udbudsrunde, hvorfor den faktiske økonomi ved realisering først herefter kan fastslås endeligt.

Med denne sag søges der en anlægsbevilling på 36,774 mio. kr. til projektet. Herudover søges en anlægsbevilling til en indtægt på 36,774 mio. kr.

I kommunes investeringsoversigt er der i 2023-2025 afsat 36,625 mio. kr. til projektet.

Det modtagne tilsagn fra ministeriet er 0,149 mio. kr. højere end det afsatte budget.

Der søges derfor et yderligere rådighedsbeløb til en udgift og en indtægt på 0,149 mio. kr.

Rådighedsbeløbet vil herefter fordeles sig med en udgift på 26,827 mio. kr. og en indtægt på 18 mio. kr. i 2024 og, en udgift på 9,947 mio. kr. og en indtægt på 18,774 mio. kr. i 2025.

I anlægsprojektet er der afsat 1,4 mio. kr. til intern projektering samt 3 mio. kr. til ekstern rådgivning.

Afledt drift

Efter gennemførelse af hele projektet forventes afledt drift for 0,1 mio. kr. årligt fra 2026, til vedligeholdelse af stier og indsamling af affald i projektområdet samt til vandløbsvedligeholdelse.

Horsens Kommune har tidligere afsat afledt drift til projektet i forbindelse med første ansøgning om projekt ved Vestbirk. Der blev dengang afsat 0,170 mio. kr. i afledt drift til projektet. Udgifterne til afledt drift forventes at blive billigere end tidligere forudsat, da vedligeholdelse af kanofang/pumpe/kanosluse udgår.

Budget til afledt drift vil blive reguleret i forhold til den nye vurdering ved den førstkommande budgetopfølgning i 2024 og ved budgetlægningen for 2025.

/FHL

Bilag

Projektbeskrivelse af Vestbirk vandløbsprojekt

Punkt 6: BNK Forslag til Horsens Kommunes Natura 2000-handleplaner 2022-2027

01.05.00-K08-1-23

Resume

Horsens Kommune skal hvert sjette år udarbejde handleplaner for kommunens Natura 2000-områder. Det er naturområder, der er udpeget af EU og kræver særlig beskyttelse.

Handleplanerne udarbejdes på baggrund af en plan fra Miljøstyrelsen og sker i samarbejde med de nabokommuner, som områderne strækker sig ind i.

Med denne sag præsenteres administrationens forslag til handleplaner for hvert af kommunens fem Natura 2000-områder for planperioden 2022 til 2027.

Forslag til handleplanerne skal sendes i otte ugers offentlig høring, hvorefter de endelige handleplaner skal vedtages politisk.

Flere af indsatserne kan finansieres gennem EU-landdistriktsmidler. Dog vil kommunen selv skulle finansiere en del af indsatserne, såsom bekæmpelse af invasive arter og hedepleje, der også hidtil har været dækket af driftsmidler.

Indsatserne i handleplanerne skal i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler med lodsejere.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at forslag til Natura 2000-handleplaner 2022-2027 sendes i offentlig høring.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Inden for EU's medlemslande er der udpeget en række Natura 2000-områder. De har til formål at bevare og beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er karakteristiske, sjældne eller truede inden for EU.

Miljøstyrelsen offentliggjorde den 3. juli 2023 de danske Natura 2000-planer, der udgør 257 udpegede beskyttelsesområder.

Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske for planperioden 2022-2027. Planerne er en videreførelse af mål og indsatser i den tidligere planperiode 2016-2021.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-2027 er:

- Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed. Med naturlige processer menes f.eks. græssende dyr og naturlig vandafstrømning (hydrologi)
- Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
- Bekæmpe invasive arter f.eks. ryket rose og japansk pileurt

Landets kommuner har pligt til at udarbejde en handleplan for hvert Natura 2000-område. De skal medvirke til at gennemføre planerne for de enkelte områder.

De kommunale handleplaner skal være vedtaget senest ét år efter offentliggørelsen af Miljøstyrelsens planer. Således skal handleplanerne være vedtaget senest den 3. juli 2024. Forslag til handleplanerne skal i otte ugers offentlig høring inden vedtagelse.

Handleplanerne skal ifølge lovgivningen indeholde:

- Kommunens prioritering af forventede indsatser i planperioden, på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete tiltag
- Kommunens forventede initiativer, der vil blive gennemført i Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående seks års-periode. Det skal gøre det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode

Natura 2000-områder i Horsens Kommune

Der ligger fem Natura 2000-områder i Horsens Kommune, der alle strækker sig ind i én eller flere af vores nabokommuner.

Forslag til handleplanerne for Natura 2000-områderne er derfor udarbejdet i samarbejde med den eller de kommuner, der er relevante for hvert enkelt Natura 2000-område.

De fem Natura 2000-områder, der ligger delvist i Horsens Kommune, er:

- Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå (N52)
- Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling skov og Palsgård skov (N53)
- Yding Skov og Ejer Skov (N54)
- Horsens Fjord, havet øst for og Endelave (N56)
- Bygholm Ådal (N256)

De fem handleplaner er en videreførelse af handleplanerne i den tidligere planperiode 2016-2021, der blev vedtaget af Byrådet den 28. marts 2017.

Eksempler på gennemførte handlinger i planperioden er rydning af krat og træer med efterfølgende græsning af dyr, bekæmpelse af invasive arter, forbedring af hydrologi, indhegning og afgræsning af nye områder, sikring af levesteder for områdets ynglefugle m.v.

Handleplanerne for den kommende planperiode 2022-2027 indeholder samme indsatser til fortsat sikring og forbedring af Natura 2000-områderne. Indsatserne i handleplanerne skal i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler med lodsejere.

Flere af indsatserne kan finansieres gennem tilskud fra EU-landdistriktsmidler, hvor både kommunen og private lodsejere kan søge om at få dækket deres udgifter f.eks. i forbindelse med rydning, hegn og afgræsning.

Dog vil kommunen selv skulle finansiere de indsatser, der ikke kan gives tilskud til via landdistriktsmidlerne, såsom bekæmpelse af invasive arter og hedepleje, der også hidtil har været dækket af kommunale driftsmidler.

/FHL

Bilag

UDKAST Handleplan N236 Bygholm Ådal 2022-2027

UDKAST Handleplan N56. Horsens Fjord 2022-2027

UDKAST Handleplan N52. Salten Langsø 2022-2027

UDKAST Handleplan N54. Yding Skov 2022-2027

UDKAST Handleplan N53. Sepstrup Sande

Punkt 7: BNK Fælleskommunalt høringssvar om Danmarks Havstrategi

09.05.00-I02-1-23

Resume

Med denne sag fremlægges forslag til et fælles høringssvar for de syv østjyske kommuner i havsamarbejdet vedr. havstrategien.

Høringssvaret understøtter udvalgets mål, om at beskytte naturen, herunder en renere Horsens Fjord, jf. arbejdsgrundlaget.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender høringssvaret vedr. havstrategien.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Miljøministeriet har sendt Danmarks Havstrategi i offentlig høring. Samtidig har Erhvervsministeriet sendt en ændring af Danmarks Havplan i høring.

Administrationen præsenterer forslag om høringssvar vedr. henholdsvis havstrategi og havplan i hver sin sagsfremstilling, til politisk beslutning i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget den 16. januar 2024.

Der er snitflader imellem havstrategien og havplanen, men baggrunden for dem er forskellige. Havstrategien udspringer af EU's havstrategidirektiv og handler om tiltag, der skal være med til at sikre god miljøtilstand i havets økosystemer samtidig med, at en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer muliggøres.

Havplanen handler mere om, hvordan vi planlægger brugen af havområderne til forskellige formål med geografiske udpegninger inddelt i sejlruiter, områder til fiskeri m.v.

Havplanen er således mere at sammenligne med kommuneplanlægning. Havplanen kan typisk først udnyttes, når de nødvendige myndighedstilladelser er opnået og skal desuden overholde miljømålene i havstrategien m.v.

Havstrategien og de væsentligste ændringer

Miljøministeriet sendte den 28. september 2023 Danmarks Havstrategi i en offentlig høring. Mere konkret drejer det sig om et indsatsprogram og udpeging af nye beskyttede havstrategiområder, der er sidste del af havstrategien.

Der har forud for indsatsprogrammet været gennemført en tilstandsvurdering og et overvågningsprogram. Miljøstyrelsen er ansvarlig for Danmarks Havstrategi, der gælder for perioden 2023-2027.

Indsatsprogrammet, der nu er i høring, beskriver de tiltag, der har en positiv effekt på havmiljøet. Både Staten, regionerne og kommunerne skal arbejde for at forbedre havmiljøet ved implementering af indsatsprogrammet.

Indsatserne omfatter på landsplan bl.a. nye beskyttede havstrategiområder, etablering af stenrev, marine nationalparker og en ny havnaturfond, der skal iværksætte nye indsatser i de kommende år.

Høringsmaterialet kan ses her: <https://mim.dk/nyheder/faglige-nyheder/2023/september/indsatsprogram-og-udpeging-af-beskyttede-omraader-i-havet-sendt-i-hoering>.

Fælles høringssvar i Havsamarbejdet Østjylland

Set i lyset af tilstanden i de kystnære havområder er det i styregruppen for Havsamarbejdet Østjylland besluttet at afgive et fælles høringssvar til høringen om havstrategien.

Havsamarbejdet Østjylland består af følgende kommuner: Norddjurs, Syddjurs, Samsø, Odder, Århus, Horsens og Hedensted.

Havsamarbejdet har en politisk styregruppe bestående af borgmestrene fra de 7 kommuner.

Høringsfristen udløb den 20. december 2023. Derfor er forslaget til havsamarbejdets høringssvar allerede indsendt, da det ikke var muligt at få behandlet det politisk inden tidsfristen.

Der er i høringssvaret taget forbehold for, at der kan opnås politisk godkendelse i alle syv kommuner og meddelt, at de politisk godkendte høringssvar vil blive eftersendt ultimo januar 2024.

Horsens Kommune har derfor mulighed for at supplere og/eller korrigere høringssvaret, hvis udvalget finder det nødvendigt, på linje med øvrige kommuner i havsamarbejdet.

Forslaget om det fælles høringssvar i havsamarbejdet er vedlagt som bilag.

Hvad er det væsentligste indhold i høringssvaret

I høringssvaret er det generelt at beskytte havnaturen. Bl.a. er der et ønske om at få udpeget et større, sammenhængende havstrategiområde i vores region, der har særligt fokus på at beskytte havbunden. Det foreslås også at udpege et konkret Natura 2000-område (Mejl Flak), som strengt beskyttet.

Der er i dag i indsatsprogrammet ikke udpeget kystnære beskyttelsesområder i den østjyske region, men da havnaturen og fiskebestandene er særligt udfordret ved kysterne, vurderes det nødvendigt at beskytte nogle af disse områder. Det gælder også i Horsens Fjord.

Det er vurderet, at en streng beskyttelse af Mejl Flak, der bl.a. har marsvin på udpegningsgrundlaget, vil kunne have en positiv påvirkning på fiskebestande i et stort område, da fiskearterne spreder sig ved at svømme andre steder hen.

Generelt bemærkes det også, at havstrategien ikke indeholder konkrete mål for genopretning af den marine natur, herunder fisk og derfor ikke omfatter hele havets økosystem.

Samtidig anbefales det, at der ses nærmere på muslingesektorens nuværende praksis med bundskrab på vilde muslingebanker og, det anbefales, at skrab på bunden generelt skal ophøre.

Der er bl.a. igennem mange år blevet skrabet muslinger i Horsens Fjord og også ved området omkring Endelave. I 2023 blev mulighed for skrab indsnævret. Kravet til vanddybden, der må skrubes på, blev øget, da det er vurderet, at ålegræsset vil kunne vokse på større dybder i fjorden.

Dette betyder, at der i øjeblikket ikke må skrubes efter muslinger i størstedelen af Horsens Fjord, da fjorden er i den dårligst mulige miljøtilstand.

Der må i øjeblikket heller ikke skrubes i Natura 2000-området ved Endelave, da der så ikke vil være føde nok til de fugle, der skal beskyttes i området. Der er tale om et midlertidigt stop for skrab, der vil kunne ophæves, når tilstanden i området bedres.

Hvis der skal opnås en varig forbedring, er der derfor behov for et generelt forbud. Det samme gør sig gældende i de andre kystnære områder.

Der peges i høringssvaret også på, at der skal være en større prioritering af rekreative aktiviteter og naturturisme.

Lokale projekter til naturgenopretning, der f.eks. fremmer muligheder for at høste havets frugter på et bæredygtigt grundlag, kan være med til at øge indtægterne i kommunerne gennem turisme. Samtidig kan det øge tilbuddet af det blå friluftsliv for kommunens borgere, f.eks. ved at oprette havhaveforeninger eller etablere nye dykkerrev.

/FHL

Bilag

Bilag 1. Høringssvar inkl bilag Indsatsplan for Danmarks Havstrategi

Punkt 8: BNK Fælleskommunalt høringssvar om ændring af Danmarks Havplan

09.05.00-I02-2-23

Resume

Med denne sag fremlægges forslag til et fælles høringssvar for de syv østjyske kommuner i Havsamarbejdet Østjylland.

Høringen vedrører ændringer af Danmarks Havplan, der følger en aftale mellem regeringen og flere partier fra juni 2023.

Høringssvaret understøtter udvalgets mål om at beskytte naturen, herunder en renere Horsens Fjord, jf. arbejdsgrundlaget.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender det fælleskommunale høringssvar i Havsamarbejdet Østjylland vedr. ændring af Danmarks Havplan.
2. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at administrationen indsender et særskilt høringssvar fra Horsens Kommune, hvis det fælleskommunale høringssvar ikke indeholder Horsens Kommunes bemærkninger om muslingskrab-/opdræt og havbrug.

Beslutning

Indstillingens punkt 1: Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.
Indstillingens punkt 2: Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen med den ændring, at et evt. særskilt høringssvar skærpes, så kommerciel muslingskrab-/opdræt og havbrug helt ønskes fjernet indenfor Natura 2000-området vedr. Horsens Fjord.

Sagsfremstilling

Sammenhæng mellem Danmarks Havstrategi og Danmarks Havplan
Miljøministeriet har sendt Danmarks Havstrategi i offentlig høring. Samtidig har Erhvervsministeriet sendt en ændring af Danmarks Havplan i høring.

Administrationen præsenterer forslag om høringssvar vedr. henholdsvis havstrategi og havplan i hver sin sagsfremstilling til politisk beslutning i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget den 16. januar 2024.

Der er snitflader imellem havstrategien og havplanen, men baggrunden for dem er forskellige. Havstrategien udspringer af EU's havstrategidirektiv og handler om tiltag, der skal være med til at sikre god miljøtilstand i havets økosystemer samtidig med, at en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer muliggøres.

Havplanen handler mere om, hvordan vi planlægger brugen af havområderne til forskellige formål med geografiske udpegninger inddelt i sejlruiter, områder til fiskeri m.v. Havplanen er således mere at sammenligne med kommuneplanlægning. Havplanen kan typisk først udnyttes, når de nødvendige myndighedstilladelser er opnået og skal desuden overholde miljømålene i havstrategien m.v.

Ændring af havplanen og væsentligste ændringer

Regeringen indgik en aftale om havplanen sammen med flere partier i juni 2023.

Erhvervsministeriet har på den baggrund udarbejdet et forslag til ændring af den gældende havplan sammen med en miljøvurdering af ændringerne. Materialet blev sendt i høring den 27. november 2023, og løber frem til den 5. februar 2024.

Høringsmaterialet kan ses her:

<https://www.soefartsstyrelsen.dk/nyheder/2023/nov/%E2%80%9Dforslag-til-aendring-af-danmarks-havplan-sendes-nu-i-hoering%E2%80%9D>

Der sker på landsplan ændringer i en stor del af de zonekategorier, der er i havplanen og, der indføres en ny kategori til marinarkæologi.

De største arealmæssige ændringer omfatter en fordobling af udlægget til vedvarende energi, en forøgelse af udlæg af natur- og miljøbeskyttelsesområder, så 10 % skal være strengt beskyttet i 2030. Dertil sker der på landsplan reduktion i det samlede udlæg af zoner til skaldyrsopdræt.

Om Horsens Fjord og farvandet omkring Endelave bemærkes følgende:

- I Horsens Fjord og ved havet umiddelbart udenfor fjorden er der indefor Natura 2000-område 56 udlagt nye store områder til erhvervmæssigt opdræt af muslinger.
- Der er en ny udpegning til placering af havbrug syd for Endelave.

Nederst i bilag 1 vises udpegningerne og ændringerne i havplanen i oversigtskort, henholdsvis på nationalt plan og lokalt i Horsens Fjord og farvandet omkring.

Fælles høringssvar i Havsamarbejdet Østjylland

Set i lyset af tilstanden i de kystnære havområder er det i styregruppen for Havsamarbejdet Østjylland besluttet at afgive et fælles høringssvar til høringen om havplanen.

Havsamarbejdet Østjylland består af følgende kommuner: Norddjurs, Syddjurs, Samsø, Odder, Århus, Horsens og Hedensted.

Havsamarbejdet har en politisk styregruppe bestående af borgmestrene fra de 7 kommuner.

Havsamarbejdet har et fælles ønske, om at få et renere havmiljø i balance, men kan have forskellige ønsker til vejen derhen. Forslaget til det fælles høringssvar om ændring af havplanen afspejler dette. Det er derfor også muligt at indsende supplerende lokale høringssvar til planen.

Administrationen bemærker, at det kan være relevant for Horsens Kommune i forhold til de nye udpegninger til muslingeopdræt i Horsens Fjord og til ny udpegning af havbrug syd for Endelave.

Bilag 1 er det fælleskommunale høringssvar om havplanen i Havsamarbejdet Østjylland.

Hvad er det væsentligste indhold i det fælles høringssvar

Generel beskyttelse af havområder

- Havplanen bør afspejle en ny og mere ambitiøs tilgang til varetagelse af naturhensyn, turisme, det rekreative og den bæredygtige udvikling til havs.
- Der bør udpeges beskyttede havområder i den Østjyske havregion og ikke kun i Nordsøen. Natura 2000-området Mejl Flak foreslås udpeget.
- Havplanen bør have generel fokus på at beskytte havbunden, for at fremme og skabe mere havnatur i det Østjyske havområde.

Muslingeskrab og muslingeproduktion (line, kulturbanker)

- Skrab efter vilde muslinger på havbunden bør ophøre.
- Muslingeproduktion bør ændres fra skrab af havbunden til bæredygtig opdræt af skaldyr på liner, forudsat at vandområdet tilstand ikke påvirkes negativt af anlægget.
- Dyrkning af muslinger på kulturbanker på havbunden med efterfølgende skrab bør begrænses mest muligt, særligt i områder med potentiale for vækst af ålegræs. De nye områder i Horsens Fjord bør tages ud af planen.
- På grund af de dårlige tilstande, der er i de kystnære områder, bør der ikke planlægges for nye områder til lineopdræt af muslinger i Natura 2000-områder. De nye områder i Horsens Fjord skal tages ud af planen.

Havbrug

- Produktion ved havbrug (fiskeopdræt i åbne net) ønskes ikke udvidet. Den nye udpegning til placering af havbrug syd for Endelave skal tages ud af planen.
- Havbrug, der er placeret i områder, hvor miljøtilstanden i dag er dårlig, bør flyttes ud på lokaliteter, hvor havmiljøet er mere robust.

Iøvrigt

- Kommunerne ønsker, at der indføres krav om anvendelse af BAT (bedst-tilgængelige-teknologi) ved råstofindvinding (sandsugning).
- Kommunerne støtter generelt en omlægning til mere vedvarende energi, herunder vindmøller på havet, når dette sker under hensyntagen til havnaturen.

Hvordan forløber høringen

Høringsfristen for at indsende bemærkninger til ændringerne og miljøvurderingen er den 5. februar 2024.

Grundet ønsket om et fælles høringssvar vil Havsamarbejdet Østjylland i sit høringssvar forbeholde sig muligheden, for at kunne supplere høringssvaret senere.

/FHL

Bilag

Bilag 1. UDKAST Fælles høringssvar til Danmarks Havplan

Punkt 9: BNK Ansøgning om Naturpark Gudenåen

01.05.15-A00-7-23

Resume

En gruppe af frivillige med base i Friluftsrådet Søhøjlandet har kontaktet Horsens Kommune, med ønsket om at få kommunens opbakning til at etablere en naturpark omkring Gudenåen i Horsens Kommune.

Mærkningsordningen Danske Naturparker hører under Friluftsrådet.

En naturpark ligger i tråd med udvalgets ønske, om at bruge naturen og samtidig beskytte den, jf. arbejdsgrundlaget.

Sagen afgøres af Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender, at administrationen i samarbejde med relevante interessenter igangsætter arbejdet, med at få en mærkning som naturpark i Gudenå-området.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget vedtog indstillingen.

Sagsfremstilling

Friluftsrådet har en mærkningsordning for naturparker. Rådet beskriver ordningen således: "Et kvalitetsstempel på, at kommunen rummer et særligt sammenhængende naturområde af national eller regional betydning. Mærkningsordningen Danske Naturparker sikrer en langsigtet planlægning og udvikling af natur, kultur og friluftsliv i samspil med en landdistriktsudvikling til gavn for bosætning, turisme og øvrige erhverv i naturparken.

"Vejledning til Danske Naturparker" er vedlagt i bilag.

I Danmark er der i dag 16 naturparker og pilotnaturparker, der kan ses her: dansenaturparker.dk

At få udnævnt en pilotnaturpark kan være en god måde at starte og styrke samarbejdet, mod at få etableret en egentlig naturpark i kommunen. En pilotnaturpark kan have mærkningen i højst fem år, hvorefter alle betingelser for en fuldgyldig naturpark skal være opfyldt.

Naturpark Gudenåen

En temagruppe med base i Friluftsrådet Søhøjlandet arbejder på at etablere en naturpark omkring Gudenåens forløb i Horsens Kommune under arbejdstitlen "Naturpark Gudenåen".

Temagruppen er sammensat af repræsentanter for Friluftsråd Søhøjlandet, Landsbyrådet, de enkelte landsbyforeninger samt enkelte private lodsejere.

Arbejdet sker i tæt samarbejde med seks landsbyer: Gantrup, Grædstrup, Vestbirk, Tønning-Træden, Underup og Voervadsbro. Der er også nedsat en frivillig styregruppe.

Udgangspunktet for en naturpark er en fælles lokal vision, der udvikles i et aktivt samspil mellem kommunen, borgere, lodsejere, foreninger og organisationer. Den foreløbige vision for Naturpark Gudenåen er formuleret som følgende: "Vi vil skabe grundlag for bæredygtig udvikling, benyttelse, beskyttelse og formidling af områdets natur, kultur og historie gennem sociale fællesskaber".

Et bærende element i arbejdet med naturparker er princippet om inddragelse af frivillighed før, under og efter etablering af en naturpark. Udvikling af naturparken skal ske under en konstant afvejning mellem tiltrækning af brugere til området og en vurdering af, hvad området kan bære, uden at blive for hårdt belastet.

Formålet er derved også at gøre området mere parat til at modtage de turister, der forventes at komme flere af, bl.a. med den nye Gudenåsti.

Naturparkens område er i udgangspunktet tænkt, som det afgrænsede område Salten Å-Sønder Vissing-Tønning-Træden-Vorbjerg Høje-Underup-Voervadsbro-Klostermølle. De nøjere grænser skal fastlægges i dialog med lodsejere i området, interessentgruppen og Horsens Kommune.

Kommunens rolle i etableringen af en naturpark

Friluftsrådet har 10 kriterier for at blive medlem af mærkningsordningen Danske Naturparker:

1. Minimum 50 % af naturparkens areal skal være beskyttet natur.
2. Naturparken skal have en præcis geografisk afgrænsning.
3. Naturparken skal have en administrativ ansvarlig medarbejder.
4. Naturparken skal have et naturparkråd.
5. Afsætning af den nødvendige økonomi til drift og udvikling af naturparken samt realisering af naturparkplanen.
6. Naturparken og dens afgrænsning skal være en del af kommuneplanen eller et tillæg hertil.
7. Naturparken skal forankres lokalt gennem borger- og lodsejerinddragelsesprocesser.
8. Der skal være formidling af naturparken for både danske og udenlandske besøgende.
9. Naturparken skal have mindst én naturvejleder tilknyttet.
10. Der skal foreligge en naturparkplan, der skal være godkendt politisk og af Danske Naturparker.

Kommunen kan ansøge om at blive pilotnaturpark, hvis det kan begrundes, at kriterierne 1-7 kan opfyldes og samtidig påvise, at kriterierne 8-10 kan opfyldes i løbet af en 5-årig periode.

Kriteriet om, at mindst halvdelen skal være beskyttet natur, vurderes at være opfyldt. Administrationen vurderer, at det er muligt at komme i mål med de øvrige kriterier.

Administrationen vurderer, at der er en stærk lokal base af frivillige kræfter, som kommer til at drive store dele af projektet, herunder også ansøgninger til fonde.

Naturpark-arbejdet forankres i kommunen og der vil skulle bruges administrative ressourcer, særligt i udviklings- og etableringsfasen. Det gælder især den geografiske afgrænsning af projektet (pkt. 2), indarbejdelsen af naturparken i kommuneplanen (pkt. 6) samt planlægning og udførelse af de lokale borger- og lodsejerinddragelsesprocesser (pkt. 7).

Dertil kommer etablering af et Naturparkråd (pkt. 4), der skal sammensættes af relevante interessenter, eks. foreninger og lokalråd.

Formanden for rådet er typisk en del af kommunalbestyrelsen. Naturparkrådet skal inddrages i udarbejdelsen af naturparkplanen og arbejde for, at planens tiltag gennemføres.

Ifølge Friluftsrådet skal kommunen regne med, at der skal afsættes ressourcer svarende til ½-2 årsværk i 1-3 år frem til godkendelse som natur- eller pilotnaturpark, afhængig af udgangspunkt og ambitionsniveau.

Efter etablering af naturparken vil der forsat være administrativt arbejde i forhold til driften, bl.a. i forhold til pkt. 9 om en tilknyttet naturvejleder og pkt. 3 om, at naturparken skal have en administrativ ansvarlig medarbejder, som er kontaktperson og tovholder på driften og projekterne i naturparken. Dertil er der sekretariatsbetjening af Naturparkrådet.

Økonomi

Administrationen foreslår, at der afsættes midler fra Naturpuljen til projektet, henholdsvis 0,2 mio. kr. i 2024, 0,44 mio. kr. i 2025 og 0,56 mio. kr. i 2026,

Midlerne skal bruges på administrativt arbejde hen mod at blive naturpark. Det må forventes at blive relevant at allokere flere midler hen over årene fra Naturpuljen, til realisering af naturparkplanen.

I driftsfasen efter opnåelse af naturpark-mærkningen vil der være årlige omkostninger til medlemskabet på 25.000 kr.

Det administrative arbejde og naturvejledningen forventes at kunne løftes af det eksisterende personale, men vil afhænge af, hvilket ambitionsniveau, der arbejdes med. Midler til eventuelle anlæg kan søges via fonde.

Videre proces

Hvis Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkender forslaget, om at igangsætte arbejdet hen mod at søge om at blive pilotnaturpark, vil styregruppen for Naturpark Gudenåen i samarbejde med Horsens Kommune påbegynde processen, med at udarbejde en ansøgning til Friluftsrådet.

Det indebærer, at der skal kunne svares fyldestgørende på de ti kriterier. Administrationen vil bl.a. indarbejde naturparken i kommuneplanen.

/FHL

Bilag

Danske Naturparker Vejledning 2020_WEB

Punkt 10: BNK Orientering om anvendelse af midler fra Naturpuljen

01.05.15-A00-5-18

Resume

Der er under Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget afsat en fast årlig pulje, Naturpuljen, til at understøtte arbejdet med naturforbedringer og skabe bedre adgang til naturen.

Administrationen præsenterer her planerne for disponering af Naturpuljen 2024 med projekter rundt omkring i kommunen.

Alle projekter opfylder de politisk vedtagne udvælgelseskriterier, der ligger i tråd med visioner og mål i Horsens Kommunes Friluftsstrategi og/eller Biodiversitetsstrategi.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Forligspartierne har i budgetaftale 2018 besluttet at afsætte en fast årlig pulje, til at understøtte arbejdet med naturforbedringer og skabe bedre adgang til naturen.

Det strategiske afsæt for puljen er styrket af de to kommunale strategier for henholdsvis friluftsliv og biodiversitet, som Byrådet vedtog i 2020.

Naturpuljen har til og med 2022 været på 2 mio. kr. årligt.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte den 6. december 2022 forslag til effektiviseringer, som følge af udmøntningen af den økonomiske politik samt beslutning om forhøjet effektiviseringskrav i 2023-2024 fra budgetaftale 2023.

I den forbindelse blev Naturpuljen reduceret til 1,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Udvælgelseskriterier

På Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalgets møde den 8. november 2022 blev der vedtaget et sæt udvælgelseskriterier, som administrationen skal udvælge projekterne på baggrund af og, som flugter med visionerne i henholdsvis friluftsliv- og biodiversitetsstrategien.

De vedtagne kriterier er:

- udvikle flere friluftsområder og friluftsmuligheder samt understøttende faciliteter
- skabe lettere adgange til, i og mellem friluftsområder
- sikre større samskabelse om friluftsområder og friluft aktiviteter gennem samarbejde og partnerskaber
- udbrede kendskabet til de rekreative områder, der findes inden for og uden for byskilte
- styrke formidling, kommunikation og branding om friluftsområder og friluft aktiviteter
- øge biodiversiteten på kommunalt ejede arealer
- understøtte lokale initiativer, der bidrager til øget biodiversitet hos borgere, virksomheder, institutioner og foreninger
- forbedre naturtilstanden i Horsens Fjord, både land- og vandprojekter

På baggrund af ovenstående fordeles Naturpuljen i 2024 som vist i tabellen:

Nr.	Projekt	Budget, kr.		
		2024	2025	2026
1	Destinationsprojekter Endelave og Horsens Fjord, bl.a. nyt toilet ved Sundet	175.000	75.000*	-*
2	Fælleskommunalt samarbejde om bedre havmiljø i Kattegat, aflønning af projektkoordinator	106.000	106.000	-
3	Rekreativt naturareal i bydelen Nørrestrand	40.000	-	-
4	Udskiftning af broer over Hansted Å	250.000	250.000	200.000
5	Pulje til tværgående tilgængelighedsprojekter	50.000	-*	-*
6	Støttefaciliteter ved kanoophalerplads, Bredvadmøllevej	50.000	-	-
7	Udsigtstårn ved Løvhøj	129.000	125.000	-
8	Naturpark Gudenå, administrativt arbejde**	200.000	440.000	560.000
	Ikke-disponerede midler	500.000	504.000	740.000
	I alt	1.500.000	1.500.000	1.500.000

* Vedr. nr. 1 og 5: Afklaring af, hvorvidt Naturpuljen støtter i årene 2025 og 2026 pågår.

** Forudsætter godkendelse af Naturpark Gudenåen.

Nærmere beskrivelse af de enkelte projekter samt status for tidligere års projekter fremgår af bilag.

Af de disponerede midler i 2024 er ca. 30 % afsat til intern projektering, særligt grundet disponering til projektudvikling for Naturpark Gudenåen, og yderligere ca. 7 % til ekstern projektering.

Afledt drift på de oplyste projekter ansås at være ca. 5.000 kr. årligt. Behov for afledte driftsudgifter medtages til budgetlægningen for 2025-2028.

Midler til afledt drift fordeles til de ansvarlige driftsområder, når projekterne er gennemført.

Igangsætning af projekterne 1 og 3-7 afventer ophør af igangværende anlægsstop for så vidt angår selve anlæggene. Kattegatsamarbejdet er en del af en fælleskommunal aftale og Naturpark Gudenåen er administrativt arbejde, der igangsættes snarest muligt.

De administrative forberedelser til projekterne i øvrigt, herunder nødvendige myndighedstilladelser, vil løbende igangsættes.

Det skal bemærkes, at ved projekt 1, 2, 4, 7 og 8 prioriteres der midler i 2025 for samlet set 0,996 mio. kr. og vedr. projekt 4 og 8 prioriteres samlet set 0,476 mio. kr. i 2026.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget besluttede den 17. januar 2023 at forbedre borgernes mulighed for involvering i Naturpuljen, ved at informere om puljen på Horsens Kommunes hjemmeside og, med opfordring til at foreslå konkrete projekter.

Siden foråret 2023 har der været oplysning og vejledning om Naturpuljen på kommunens hjemmeside under temaet "Natur og Friluftsliv" uden det har afstedkommet borgerforslag.

/FHL

Bilag

Bilag 2 Status tidligere puljer

Bilag 1 Naturpuljen 2024

Punkt 11: BNK Orientering om tømningsordningen for kolonihaverne

06.01.05-K08-3-23

Resume

Forligspartierne har i budgetaftale 2023 besluttet at få undersøgt, om det er muligt at sikre en mere enkel tømningsordning i kolonihaverne med opkrævning over huslejen samt om tilsynsfrekvensen kan ændres og lægges ind under kommunen.

Det blev desuden aftalt, at ændringer ikke må betyde øget administration.

Med denne sag præsenteres Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget for administrationens undersøgelse. Administrationen vurderer, at en ændring af opkrævning og/eller tilsynsmodel vil medføre øget administration.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Uden for de kloakerede byområder har husejere og haveforeninger andre løsninger som bundfældningstanke og samletanke i forbindelse med afledning af spildevandet.

For at sikre, at bortskaffelsen af spildevand sker på forsvarlig vis, har kommunen et regulativ for tømning af tankene. Det skal bl.a. sikre, at tømningen er i overensstemmelse med gældende lovgivning og anbefalinger og, at udledning og nedsivning af miljøbelastende stoffer mindskes. Det nuværende tømningsregulativ fra 2019 er vedlagt som bilag.

Tømningsordningen er obligatorisk for ejere af bundfældningstanke og ejere af samletanke i haveforeninger. Ejerne har pligt til at lade tanken kontrollere og tømme efter bestemmelserne i regulativet samt betale tømningssbidrag. Bundfældningstanke og samletanke tømmes som udgangspunkt én gang årligt.

Forligspartierne har i budgetaftale 2023 besluttet at få undersøgt, om det er muligt at sikre en mere enkel tømningsordning med opkrævning over huslejen. Dertil skulle det undersøges, om tilsynsfrekvensen kunne ændres og lægges ind under kommunen. Det blev fastlagt i aftalen, at ændringer ikke må betyde øget administration og bureaukrati.

Administrationen har foretaget den aftalte undersøgelse, der er vedlagt som bilag. Nedenfor er en opsamling af undersøgelsen.

Opkrævning over huslejen

Administrationen har undersøgt muligheden for at opkræve tømningssafgiften over huslejen.

I den nuværende model opkræves tømningssafgiften af kommunens forsyningsvirksomhed Samn Forsyning ApS hos den enkelte kolonihaveejers, mens huslejen opkræves kollektivt hos haveforeningerne af Horsens Kommune.

Opkrævningerne foregår således på helt forskellige grundlag og foregår også i forskellige opkrævningssystemer. Horsens Kommune har derfor ikke adgang til oplysninger om tømning af den enkelte tank, der skal bruges ved opkrævning af tømningssafgiften.

Hvis kommunen skal opkræve tømningssafgiften over huslejen, vil det kræve en databehandlersaftale og herefter skal der udveksles løbende data vedr. de faktiske tømninger og tømningstyper. Dertil vil der skulle laves en ekstra regning mellem Samn Forsyning ApS og Horsens Kommune i forhold til de afholdte omkostninger.

På den baggrund er det administrationens vurdering, at en ændring af opkrævningen vil føre til øget administration og således ikke kan leve op til budgetaftalens tekst om, at ændringer ikke må betyde øget administration og bureaukrati.

Ændring af tilsynet

Administrationen har undersøgt, om tilsynsfrekvensen kan ændres og lægges ind under kommunen.

I forbindelse med den årlige tømning fører Samn Forsyning ApS tilsyn med tankene i forhold til synlige fejl og mangler. Dette tilsyn foregår som en integreret del af tømningen.

Hvis tilsynet lægges under kommunen, vil tilsynet foregå på andre tidspunkter end tømningen. Derved vil synergi og effektivitet gå tabt og omkostningerne ved ordningen vil stige. En ændring af tilsynet vil desuden kræve et nyt regulativ samt nye lejekontrakter med haveforeningerne.

Administrationen vurderer derfor, at ændringer i tilsynet vil medføre øget administration og bureaukrati.

/FHL

Bilag

Tømningsregulativ i Horsens Kommune, 2019

Undersøgelse af ændringer i tømningsordningen

Punkt 12: BNK Orientering om kommunikationsplan i forbindelse med ny affaldsordning

07.18.00-G01-1-21

Resume

I efteråret 2024 implementeres en ny affaldsordning i Horsens Kommune. Med den nye affaldsordning skal husholdningsaffald sorteres i 10 affaldstyper, hvor det sorterede affald skal fordeles på en ny måde i affaldsbeholderne, og der vil være behov for ekstra affaldsbeholdere.

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget har tidligere ønsket en orientering om, hvordan administrationen påtænker at informere borgerne om den nye affaldsordning.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ny affaldsordning fra efteråret 2024

I efteråret 2024 implementeres en ny affaldsordning i Horsens Kommune. Med den nye affaldsordning skal husholdningsaffald sorteres i 10 affaldstyper.

Horsens Kommune efterlever dermed Folketingets beslutning om, at der i Danmark skal ske en mere ensartet affaldshåndtering.

Formålet med den nye sortering i 10 affaldstyper er at sikre, at affaldet bliver behandlet miljømæssigt korrekt og, at ressourcerne i videst muligt omfang bliver genbrugt og indgår i fremstillingen af nye produkter.

Mere sortering, ny fordeling og ekstra beholder

Borgerne i Horsens Kommune skal fremover udsortere fire affaldstyper mere end i dag, nemlig blød plast, pap, tekstilaffald samt drikkekartoner.

Den nye affaldsordning indebærer, at det sorterede affald skal fordeles på en ny måde i affaldsbeholderne og der vil være behov for en ekstra affaldsbeholder.

Borgerne i én-familie-ejendomme vil eksempelvis få tre affaldsbeholdere i stedet for de nuværende to affaldsbeholdere. Det er besluttet af Byrådet den 25. oktober 2022.

Løbende og målrettet kommunikation er afgørende

Udrulningen af den nye affaldsordning er en kompliceret logistisk proces, der vil løbe over en længere periode i efteråret 2024.

En vellykket implementering forudsætter blandt andet, at borgerne løbende orienteres om ændringen. Det være sig information om øget antal beholdere og information om, hvordan affaldet fremover skal sorteres og fordeles i affaldsbeholder.

En omfattende kommunikationsplan er i den forbindelse udarbejdet af administrationen.

Kommunikationsplan – kommunikationens milepæle, tidspunkt og fokus

I starten af 2024 vil kommunikationen særligt omhandle antal og størrelsen på de nye beholdere på hjul. Kommunikationen vil af samme grund være målrettet husstande med affaldsbeholdere på hjul.

Formålet er at orientere eksempelvis borgere i én-familie-ejendomme om, at der vil ske en ændring af deres udendørs affaldsbeholdere og, at deres nye affaldsbeholdere vil fylde mere end de nuværende beholdere.

Hen over foråret og sommeren 2024 vil kommunikationen primært være målrettet viceværter/ejendomsfunktionærer samt relevant personale i kommunale institutioner, skoler og hjemmepleje m.v. med sigte på, at disse klædes bedst muligt på til at håndtere den nye affaldsordning, herunder vejlede egne brugere vedr. dette.

I sensommeren og efteråret 2024 træder den nye affaldsordning i kraft. Til den tid vil kommunikationen særligt omhandle affaldssortering således, at borgerne får god information om sorteringskriterier og guides, passende til at ændre deres vaner for affaldssortering.

Af logistiske hensyn vil husstandene løbende overgå til den nye affaldsordning. Til borgerne vil der derfor løbende blive kommunikeret om modtagelse af nye affaldsbeholdere og opstart på ny affaldsordning.

Både før, under og efter udrulningsperioden vil kommunikationen ske via flere platforme såsom brev i e-Boks, websiden horsens.dk, facebook, plakater i bybilledet, avisannoncer m.v. Kommunikationen vil ligeledes ske i form af fysiske udstillinger af beholdere, oplæg på større beboermøder m.v.

Det grafiske udtryk

Kommunikationsmaterialets grafiske layout vil i udtryk og farve bygge på og dermed også understøtte det nationalt vedtagne piktogramsystem.

Borgerne vil dermed opleve en genkendelighed fra Horsens Kommunes kommunikationsmateriale til de affaldspiktogrammer, der vil blive anvendt på de nye affaldsbeholdere i Horsens Kommune og, som iøvrigt bredt vil blive anvendt på produkter og affaldsbeholdere i Danmark generelt.

Næste skridt

Næste borgerrettede kommunikation vil være målrettet grundejere med beholdere på hjul. De vil i e-Boks modtage et brev, hvor de orienteres om ændring af beholdersammensætning og -antal.

/ALYHA

Bilag

BNK 2024_01_16 Ny affaldsordning_Bilag 1_Tidsplan

BNK 2024_01_16 Ny affaldsordning_Bilag 3_Grafisk layout i kommunikationsmateriale

BNK 2024_01_16 Ny affaldsordning_Bilag 2_Kommunikationplan_overblik

Punkt 13: BNK Orientering fra formanden og administrationen

00.01.00-G01-302-23

Resume

Orientering fra formanden og administrationen.

Sagen afsluttes i Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 14: Underskriftsark - Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget, 16.1.2024

00.13.06-P35-5-23

Resume

Underskrift af beslutningsprotokol.

Beslutning

Bæredygtigheds-, Natur- og Klimaudvalget godkendte beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende og underskrive beslutningsprotokollen, skal mødedeltagerne klikke på "godkend".